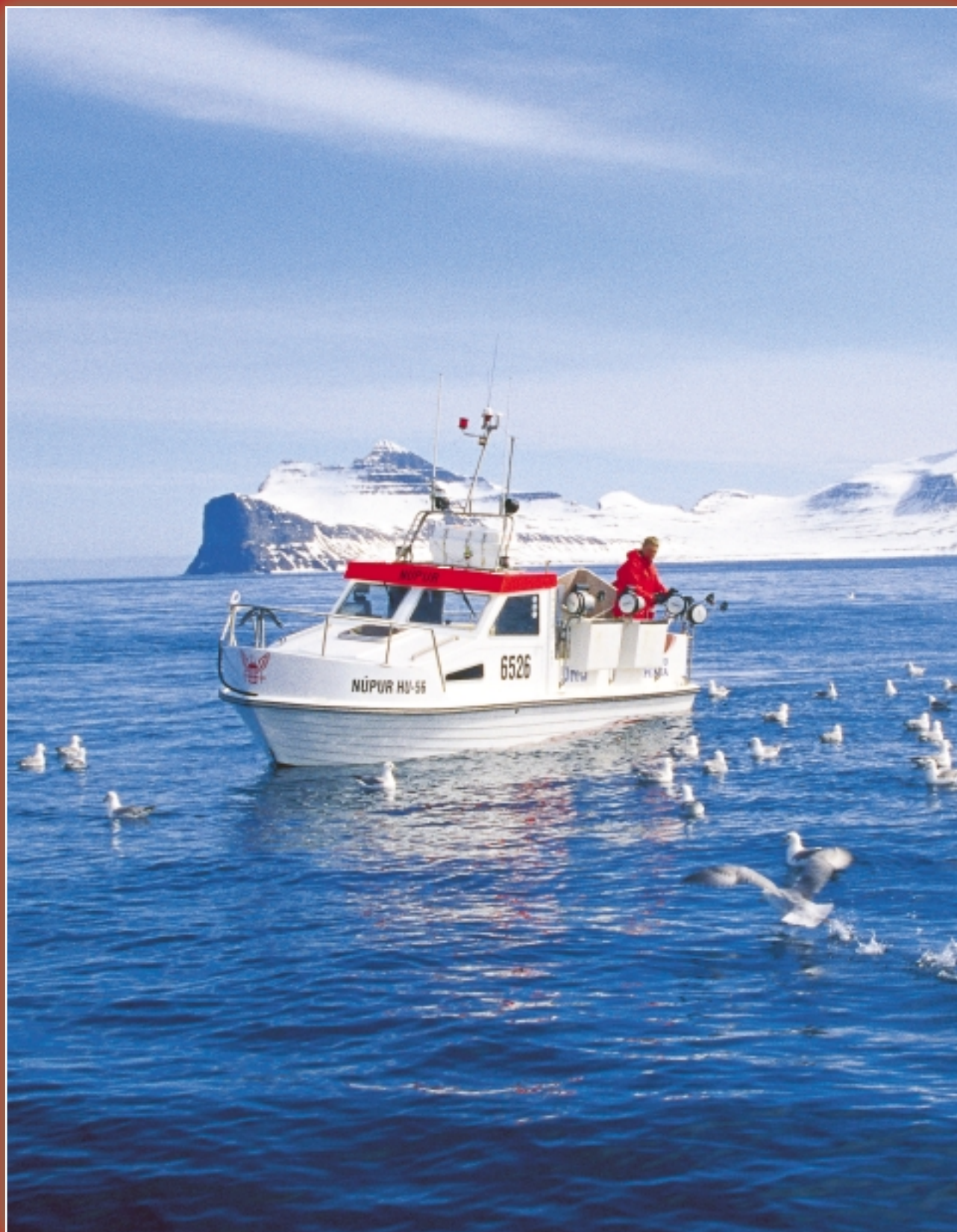

1. OKTÓBER 2002

AFLAHEFTI
Fiskistofu

FISKVEIÐIÁRIÐ 1. SEPTEMBER 2001 - 31. ÁGÚST 2002

Aflaheimildir

Í töflunni til hægri sést úthlutað aflamark fiskveiðiársins 2001/02 af tegundum sem bundnar voru aflamarki, áætlaður afli sóknardagabáta, sérstakar úthlutanir og aflamark sem flutt var frá síðasta fiskveiðiári. Auk þessara aflamarkstegunda eru veiðar á kolmunna, loðnu, úthafskarfa, Norðurishafsporski, norsk-íslenski síld og rækju af Flæmingjagrunni bundnar aflamarki.

Veiðitímabil loðnu markast ekki af fiskveiðiári. Þess vegna kemur úthlutað aflamark í loðnu ekki fram í töflunni. Úthlutað aflamark í öðrum tegundum sem veiðum er stjórnað á í samvinnu við önnur ríki er heldur ekki sett fram í töflunni þar sem veiðitímabil þeirra er annað en fiskveiðiárið.

Í dálkinum „sérstakar úthlutanir“ er aflamark sem Byggðastofnun hefur til ráðstöfunar, aflamark til jöfnunar, bætur vegna skerðingar í innfjarðarækju, bætur til krókaafmarksbáta og aflamark sem úthlutað var vegna rannsóknna, svo sem neta- og togararalls.

Aflaheimildir fiskveiðiárið 2001/02

Afli upp úr sjó – Pús. tonn

	Aflamark og krókaafamark				Viðmiðun sóknar- dagabáta	Samtals
	Úthlutað aflamark	Sérstakar úthlutanir	Frá fyrra ári	Aflamark alls		
Porskur	181,9	7,3	15,2	204,3	1,9	206,2
Ýsa	39,3	1,7	1,0	42,0		42,0
Ufsi	36,2	0,8	0,4	37,5		37,5
Karfi	65,3		2,9	68,2		68,2
Langa	3,0			3,0		3,0
Keila	4,5			4,5		4,5
Steinbítur	14,3	1,8	0,1	16,3		16,3
Skötuselur	1,5			1,5		1,5
Grálúða	20,0		0,9	20,9		20,9
Skarkoli	5,0		0,1	5,1		5,1
Pykkvalúra	1,4		0,0	1,4		1,4
Langlúra	1,4		0,0	1,4		1,4
Sandkoli	4,0		0,4	4,4		4,4
Skrápflúra	5,0		0,2	5,2		5,2
Síld	125,0		17,7	142,7		142,7
Humar	1,5		0,1	1,6		1,6
Rækja	37,4	0,1	4,6	42,1		42,1
Hörpudiskur	6,5	0,2	0,5	7,2		7,2

Afli eftir skipaflokkum

Taflan til hægri sýnir afla íslenskra skipa af öllum veiðisvæðum eftir skipaflokkum fiskveiðiárið 2001/02. Undanfarin fiskveiðiár hefur verið gott samræmi milli leyfilegs afla samkvæmt ákvörðun sjávarútvegsráðherra og aflans á árinu. Þegar afli er borinn saman við aflaheimildir í töflunni á fyrri síðu sést að afli í flestum tegundum, sem bundnar eru aflamarki, er svipaður og aflaheimildirnar. Það á þó ekki við um þorskaflann. Óvenjulega mikið þorskaflamark var flutt frá fyrra fiskveiðiári. Leyfilegur heildarafli skv. reglugerð var 190 þúsund tonn í þorski en 15,2 þúsund tonna aflamarksflutningur frá fyrra ári þýddi að fiskveiðistjórnin miðaðist við 206,2 þúsund tonna afla innan fiskveiðilögsögunnar. Afliinn varð hins vegar 216,8 þúsund tonn. Þorskaflinn var því 10.600 tonnum meiri en að var stefnt. Mismunurinn stafar að mestu leyti af afla sóknardagabáta. Þorskaflinn sóknardagabáta var átætlaður 1.909 tonn en varð rúmlega 12.400 tonn.

Í töflunni sést að rækjuafli af heimamiðum (úthafs-rækja og innfjarðarækja) fiskveiðiárið 2001/02 var 31 þúsund tonn. Aflaheimildir voru hins vegar 42,1 þúsund tonn, þar af voru 4,6 þúsund tonn frá fyrra fiskveiðiári.

Flokkun aflamarksskipa í togara, báta og smábáta byggir á stærð og gerð skipanna og helstu veiðiaðferð. Í töflunni eru t.a.m. talin til togara stór fjölveiðiskip sem beitt er jöfnum höndum til veiða með rækjuvörpu og til veiða uppsjávarfiska með nót og flotvörpu. Það skýrir verulegan uppsjávarafli þessara „togara“. Skipting í báta og smábáta á aflamarki miðast við lengd bátanna. Bátar 15 m og lengri eru taldir „bátar“ en ef bátarnir eru styttri en 15 m þá teljast þeir „smábátar“.

Afli fiskveiðiárið 2001/02 eftir skipaflokkum

Afli upp úr sjó – Þús. tonn

	Aflamark og krókaafamark				Sóknar-kerfi Dagabátar	Samtals
	Bátar	Togara	Smá-bátar	Króka-aflamark		
Þorskur	84,1	82,7	12,4	25,2	12,4	216,8
Norðurishafsporskur	1,9	5,3				7,2
Ýsa	16,2	18,4	1,3	5,8	0,0	41,6
Ufsi	8,4	26,0	0,3	1,2	0,4	36,3
Karfi	5,8	59,7	0,0	0,2	0,0	65,8
Úthafskarfi	0,0	50,2				50,2
Steinbitur	6,1	1,6	0,3	5,6	0,0	13,6
Grálúða	0,4	18,9	0,0	0,0	0,0	19,3
Skarkoli	3,8	0,3	0,2	0,0	0,0	4,4
Annar flatfiskur	9,9	0,6	0,3	0,0	0,0	10,9
Annar botnfiskur	9,2	8,3	0,7	0,8	0,0	19,0
Samtals botnfiskur	145,9	272,1	15,5	38,9	12,9	485,2
Sild	80,7	20,7				101,4
Norsk - íslensk sild	92,3	34,2				126,4
Loðna	881,0	169,5				1.050,5
Kolmunni	298,8	43,0				341,8
Samtals uppsjávarf.	1.352,8	267,4				1.620,1
Humar	1,5	0,1				1,6
Rækja	10,9	19,2	0,9			31,0
Rækja af Flæmingjagr.	0,0	5,4				5,4
Hörpudiskur	6,1	0,0	0,4			6,6
Annar afli	11,5	0,0	0,3	0,0	0,0	11,8
Heildarafli	1.528,7	564,2	17,2	38,9	12,9	2.161,8

Fimm fiskveiðiar

Afli í helstu fisktegundum

Í töflu til hliðar kemur fram afli íslenskra skipa í helstu tegundum fiskveiðiarin 1997/98 til 2001/02.

Fiskveiðiárið 2001/02 var gott aflaár. Íslensk skip færðu á land 2.162 þúsund tonn á árinu. Aðeins einu sinni áður hefur aflinn verið meiri en það var metárið 1996/97 þegar aflinn var 2.185 þúsund tonn.

Ársafli íslenskra skipa var á bilinu 600–1.200 þúsund tonn á sjöunda áratug tuttugustu aldar, 700–1.600 þúsund tonn á áttunda áratugnum, 1.400–1.700 þúsund tonn á níunda áratugnum en síðastliðin tíu ár var ársafli á bilinu 1.700–2.200 þúsund tonn. Á þessum fjórum áratugum hefur ársafli því rúmlega tvöfaldað. Þannig var meðalársafli sjöunda áratugarins 865 þúsund tonn en meðalársafli síðustu tíu ára var 1.805 þúsund tonn.

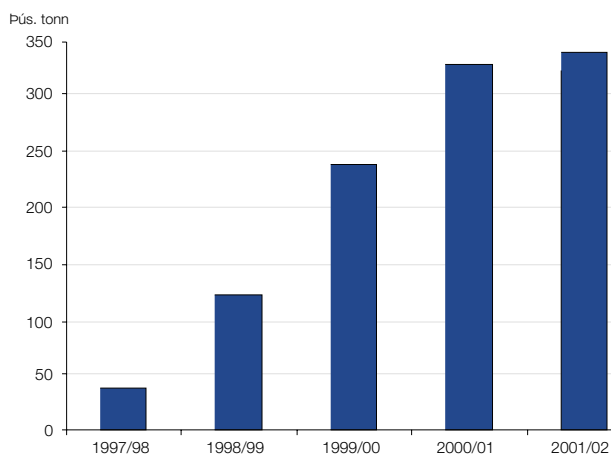
Aukinn afli uppsjávartegunda skýrir að mestu aukinn heildar afla síðustu fiskveiðiarin. Síldarafli hefur vaxið nokkuð stöðugt í tvo áratugi en hefur þó heldur dregist saman síðustu tvö ár. Loðnaafli hefur verið mikill undanfarin ár og afli af kolmunna hefur aukist ár frá ári. Kolmunnaafli var t.d. aðeins 769 tonn fiskveiðiárið 1995/96 en var 342 þúsund tonn á nýliðnu fiskveiðiári. Nú er kolmunni kominn í aflamark.

Afli íslenskra skipa fiskveiðiarin 1997/98 – 2001/02

Afli upp úr sjó – Þús. tonn

	1997/98	1998/99	1999/00	2000/01	2001/02
Porskur	227,8	254,8	255,7	221,7	216,8
Barentshafsporskur	5,9	1,4	3,6	4,9	7,2
Ýsa	37,8	45,3	41,3	40,1	41,6
Ufsi	32,7	30,8	29,8	31,4	36,3
Karfi	69,5	72,6	63,2	59,1	65,9
Úthafskarfi	48,6	42,4	48,4	32,7	50,2
Steinbítur	11,8	13,1	14,9	18,1	13,6
Grálúða	11,3	11,4	11,9	20,3	19,3
Skarkoli	8,2	7,5	5,0	4,9	4,4
Annar flatfiskur	13,4	11,9	9,4	9,8	10,9
Annar botnfiskur	33,0	21,9	20,9	9,8	19,0
Samtals botnfiskur	500,0	513,2	504,1	461,2	485,2
Síld	64,5	87,2	93,3	101,0	101,4
Norsk-íslensk síld	198,5	210,5	178,5	78,1	126,4
Loðna	831,0	782,1	875,6	928,5	1.050,5
Kolmunni	36,7	124,5	238,4	325,3	341,8
Samtals uppsjávartegundir	1.130,7	1.204,2	1.385,8	1.433,0	1.620,1
Humar	1,4	1,3	1,3	1,4	1,6
Rækja	69,9	36,9	25,0	24,5	31,0
Rækja af Flæmingjagrunni	6,6	10,5	9,4	5,9	5,4
Hörpudiskur	10,6	9,1	9,2	8,2	6,6
Annar afli	10,1	6,7	3,8	5,1	11,8
Heildarafli	1.729,3	1.781,9	1.938,6	1.939,7	2.161,8

Kolmunnaafli fiskveiðiarin 1997/98 – 2001/02

Veiðarfæraskipting

Skipting afla eftir veiðarfærum

Taflan til hliðar sýnir skiptingu afla í tegundum sem bundnar eru aflamarki eftir helstu veiðarfærum fiskveiðiarin 1997/98 til 2001/02. Miðað er við þorskígildi aflans samkvæmt ígildisstuðlum hvers fiskveiðiárs.

Þorskígildi tegundar lýsir í megindráttum aflaverðmæti hennar. Upplýsingar í töflu ná til meira en 95% af verðmæti heildarafla þessara fiskveiðiára.

Að því er aflaverðmæti varðar er botnvarpan mikilvægasta veiðarfæri íslenskra skipa. Skyld veiðarfæri, eins og rækjuvarpa, humarvarpa og flotvarpa, eru flokkuð undir önnur veiðarfæri í töflunni. Meirihluti þeirra 17,9% heildaraflans sem fengust í „önnur veiðarfæri“ var veiddur með togveiðarfærum. Flotvörpur af öllu tagi vega þar þyngst. T.d. voru rúmlega 640 þúsund tonn af uppsjávartegundum veidd í flotvörpu en það var u.þ.b. 5% af heildaraflanum í þorskígildum. Meira en helmingur heildarafla Íslendinga, miðað við þorskígildi, fæst því við togveiðar.

Miðað við þorskígildi veiddust 9% aflans í nót fiskveiðiaríð 2001/02 en aðeins 6,5% árið áður og 13% fiskveiðiaríð 1999/00. Miklar sveiflur hlutfallslegs vægis nótarinnar sem mikilvægs veiðarfæris stafa alfarið af miklum verðbreytingum uppsjávarafla sem aftur veldur miklum breytingum á þorskígildisstuðlum þessara tegunda. Alls veiddust 980 þúsund tonn í nót á fiskveiðiarinu 2001/02 en afli í nót var 926 þúsund tonn á fiskveiðiarinu 2000/01.

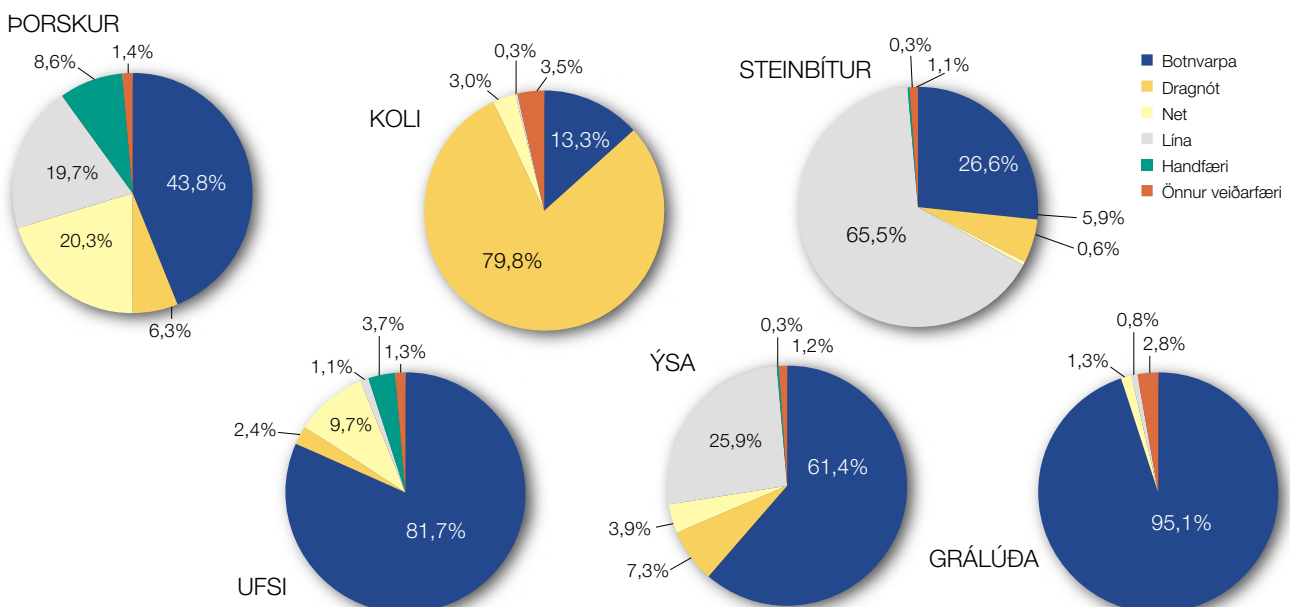
Þorskígildi %	1997/98	1998/99	1999/00	2000/01	2001/02
Botnvarpa	36,5%	42,2%	41,0%	41,5%	42,7%
Dragnót	6,4%	5,2%	4,7%	5,8%	5,2%
Handfæri	4,1%	3,0%	3,2%	3,7%	3,7%
Lína	8,4%	11,3%	13,3%	15,8%	12,2%
Net	9,9%	8,4%	9,2%	12,5%	9,4%
Nót	10,3%	13,5%	13,0%	6,5%	9,0%
Annað	24,4%	16,4%	15,6%	14,2%	17,9%
	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Veiðarfæraskipting helstu botnfisktegunda

Í meðfylgjandi kökuritum er sýnd veiðarfæraskipting afla helstu botnfisktegundanna fiskveiðiaríð 2001/02. Veiðar nokkurra fisktegunda eru bundnar tilteknum veiðarfærum. T.a.m. voru nærri 80% heildarafla í kola tekin í dragnót.

Afli veiddur á línu hefur aukist nokkuð síðustu árin. Mikilvægi líunnar hefur þó minnkað á síðasta ári miðað við þorskígildismælikvarðann. Lína er t.a.m. helsta veiðarfærið við veiðar á steinbít. Þorskur og ufsi vega hins vegar meira í afla sem veiðist í net og í botnvörpu. Nánast allur karfa- og grálúðaflinn var veiddur í botnvörpu.

Afli í helstu tegundum botnfiska skipt eftir veiðarfærum fiskveiðiaríð 2001/02

Afli krókabáta

Í meðfylgjandi töflu og súluritum er sýnd þróun afla krókabáta sem hlutfall af heildarafla helstu botnfisktegunda og aflamagn þeirra fiskveiðiarín 1997/98 til 2001/02.

Hlutur krókabáta í heildarafla í þorski hefur verið stöðugur síðustu fiskveiðiarín. Meirihluti krókabáta var bundinn þorskaflahámarki eða aflabaki í þorski. Til að takmarka sókn krókabáta í aðrar aflamarkstegundir en þorsk var stærstur hluti krókabáta á síðasta ári bundinn krókaafلامarki sem lýtur í megindráttum sömu reglum og aflamark-

ið. Krókaafلامarksbátar verða því að hafa krókaafلامark fyrir afla aflamarkstegunda sem þeir veiða. Aðrir krókabátar eru bundnir sóknarstýringu og fá úthlutað sóknardögum.

Á síðasta fiskveiðiaríni lækkaði hlutfall krókabáta í afla flestra annarra tegunda en þorsks eins og sést í töflunni að neðan.

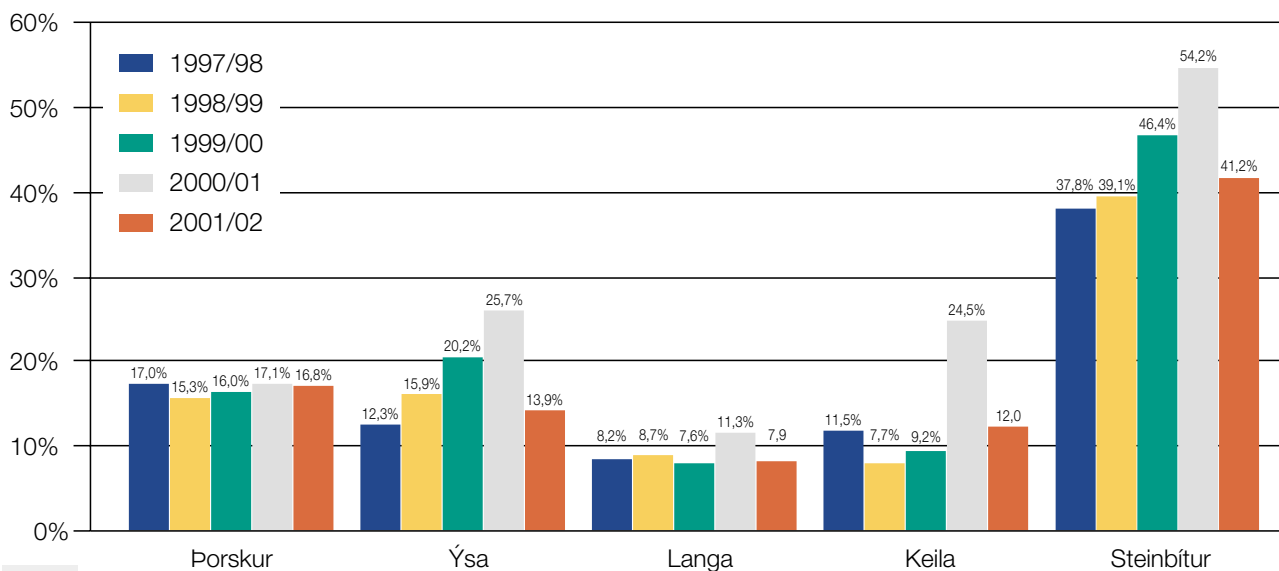
Súluritum að neðan sýna hlutfall afla krókabáta af heildarafla þorsks, ýsu, löngu, keilu og steinbíts fiskveiðiarín 1997/98 til 2001/02.

Afli krókabáta upp úr sjó (óslægt) fiskveiðiarín 1997/98 – 2001/02

Pús. tonn	1997/98	1998/99	1999/00	2000/01	2001/02
Þorskur	39,6	39,0	41,4	38,9	37,6
Ýsa	4,6	7,2	8,3	10,3	5,8
Ufsi	2,0	1,7	1,5	1,9	1,6
Karfi	0,3	0,3	0,3	0,4	0,3
Langa	0,3	0,3	0,3	0,4	0,2
Keila	0,5	0,4	0,5	0,9	0,4
Steinbítur	4,4	5,1	6,9	9,8	5,6
Tindaskata	0,2	0,2	0,1	0,2	0,1
Skarkoli	0,0	0,0	0,1	0,1	0,0
Annað	0,2	0,3	0,3	0,3	0,2
Samtals	52,2	54,7	59,7	63,1	51,8

Hlutfall afla krókabáta af heildarafla nokkurra fisktegunda fiskveiðiarín 1997/98 – 2001/02

Flutt milli fiskiskipa

Flutningur aflahlutdeilda og aflamarks

Taflan til hægri sýnir flutning aflahlutdeilda milli skipa fiskveiðiarín 1997/98 til 2001/02. Fiskveiðiaríð 1999/00 var aflahlutdeild krókabáta í þorski í fyrsta sinn talin með í heildaraflahlutdeild og skýrir það að mestu aukinn flutning aflahlutdeilda síðustu þrjú fiskveiðiarí. (Mikill flutningur aflahlutdeilda fiskveiðiaríns 1996/97 er afleiðing af breytingum á reglum.)

Reglur um flutning aflamarks milli skipa breyttust verulega á árinu 2001. Kvótáþing var lagt niður og heimildir til flutnings aflamarks rýmkaðar. Flutningur aflamarks var álíka mikill í flestum tegundum fiskveiðiarín 2001/02 og 2000/01. Í töflu að neðan eru tölur um flutning aflamarks á nýliðnu fiskveiðiarí og heildartölur um flutning aflamarks árið áður.

Veiðar fimm fisktegunda voru bundnar aflamarki á fiskveiðiarínu 2001/2002 og sjást þess merki í töflunum sem sýna flutning aflamarks og aflahlutdeilda. Nýju tegundirnar eru langa, keila, skötuselur, norsk-íslensk síld og kolmunn.

Flutningur aflahlutdeilda milli fiskiskipa fiskveiðiarín 1997/98 – 2001/02

	1997/98	1998/99	1999/00	2000/01	2001/02
Þorskur	31,3%	12,7%	21,8%	24,0%	23,4%
Ýsa	27,9%	12,2%	15,5%	17,1%	25,4%
Ufsi	28,8%	11,5%	13,9%	12,4%	21,9%
Karfi	30,6%	4,4%	10,8%	13,2%	15,3%
Langa					29,5%
Keila					34,4%
Steinbítur	43,0%	13,5%	25,1%	31,5%	26,4%
Skötuselur					28,9%
Grálúða	34,7%	3,5%	11,2%	19,3%	20,8%
Skarkoli	24,8%	14,0%	21,6%	20,9%	16,9%
Þykkvalúra			16,0%	23,8%	29,5%
Langlúra	9,9%	19,8%	15,8%	12,4%	15,7%
Sandkoli	20,9%	7,3%	21,1%	39,4%	27,9%
Skráplúra	23,7%	13,5%	9,6%	20,9%	27,8%
Síld	28,8%	17,7%	17,6%	37,8%	22,4%
Loðna	21,0%	18,0%	6,4%	12,6%	15,1%
Humar	19,2%	12,1%	12,4%	16,9%	18,8%
Úthafs-rækja	44,4%	28,1%	27,0%	23,5%	23,8%

Glutfall af heildaraflahlutdeild. Um veltutölur er að ræða.

Flutningur aflamarks fiskveiðiaríð 2001/02

	Fiskveiðiaríð 2001/02		Fiskveiðiaríð 2001/02 Flutningur samtals	Fiskveiðiaríð 2000/01 Flutningur samtals	Fiskveiðiaríð 1999/00 Flutningur samtals
	Milli skipa í eigu sama aðila	Milli skipa í eigu óskyldra aðila			
Þorskur	26.079	55.896	81.975	83.179	75.954
Ýsa	7.911	11.001	18.912	14.920	17.869
Ufsi	9.134	10.326	19.459	14.618	14.336
Karfi	18.866	16.851	35.717	25.845	33.286
Langa	930	913	1.843		
Keila	2.483	1.204	3.686		
Steinbítur	3.286	6.750	10.036	8.935	7.968
Úthafskarfi	10.311	8.943	19.253	11.634	8.070
Skötuselur	280	611	891		
Grálúða	8.392	4.249	12.641	13.667	6.586
Skarkoli	851	2.494	3.346	3.248	3.013
Þykkvalúra	346	549	895	688	594
Langlúra	179	463	642	569	517
Sandkoli	660	1.383	2.043	4.657	6.989
Skráplúra	1.950	3.020	4.970	4.277	4.270
Síld	38.057	68.278	106.335	83.573	65.563
Loðna	126.389	152.395	278.784	253.009	207.065
Kolmunn	10.731	40.792	51.523		
Norsk-íslensk síld	30.914	35.748	66.662		
Humar	96	228	323	280	202
Úthafs-rækja	15.970	20.205	36.175	33.575	26.339
Flæmingjarækja	647	1.846	2.493	3.142	6.322
Norskur þorskur	940	2.797	3.738	3.811	2.789
Rússneskur þorskur	637	1.843	2.480	3.933	2.174
Innfjarðarrækja	130	333	463	404	534
Hörpudiskur	878	1.870	2.748	4.901	2.674

Ófangeindar tölur miðast við lestrir. Aflamark miðast við slægðan fisk þar sem við á. Um veltutölur er að ræða.

AFLAHEFTI Fiskistofu

Hér eru teknar saman bráðabirgðatölur um veiðar og afla Íslendinga á nýliðnu fiskveiðarári og samanburður gerður við fyrri fiskveiðarár. Þessar tölur kunna að breytast þegar endanlegar tölur Hagstofu um afla liggja fyrir síðar. Vakin er sérstök athygli á að aflatölurnar miðast við fiskveiðarár, þ.e. tímabilið 1. september ár hvert til 31. ágúst næsta ár.

F I S K I S T O F A

Ingólfsstræti 1 IS-101 Reykjavík

Sími: 569 7900 Fax: 569 7991

www.fiskistofa.is